

11. junij 2016
od 9. do 12. ure
atrij Kidričeva-Kersnikova
"Tržnica - Stara Nama"

"Na 4. međimursko proščenje,
dojdite u Veleje!"

**4. Međimursko
proščenje**
Velenje 2016

11. junij 2016
od 9. do 12. ure
atrij Kidričeva-Kersnikova
"Tržnica - Stara Nama"

"Na 4. međimursko proščenje,
dojdite u Veleje!"

**4. Međimursko
proščenje**
Velenje 2016

11. junij 2016
od 9. do 12. ure
atrij Kidričeva-Kersnikova
"Tržnica - Stara Nama"

"Na 4. međimursko proščenje,
dojdite u Veleje!"

**4. Međimursko
proščenje**
Velenje 2016

Četrto Međimursko proščeje v Veleju

Tekst: Matija Blagus
Slike: Marko Glavaš

Druga sobota v juniju je tokrat bila z vremenom prizanesliva za organizacijo proščeja. Delovna ekipa društva ki ni bila maloštevilčna, je od četrta do sobote pridno delala in pripravljala, da vse bo naj, naj.

stojnica Marice Bahun

Na zdaj že dodobra našem prostoru, pri GRUNTU, smo postavili 7 stojnic, kjer so razstavljali, oz. ponujali: lektarstvo Perger iz Slovenj Gradca, naša Marica Bahun z rožicama, pridne članice HKD Ljubljana z lepo zbirko starih in novo izdelanih našivanih prtov, čebelarstvo Drev iz Gorenja. Posebej lepi in založeni sta bili stojnici naših kuharic, in mokra stojnica, katero je obvladoval Vlado Tomašek. Posebnost letošnjih stojnic je bila stojnica naših mladih članov, saj so predstavili turistično ponudbo Turistične Zveze Hrvaške, za letošnje leto.

Kulinarična stojnica je tokrat poleg velike izbire zelo dobrih kolačev ponujala languše, međimursko specialiteto iz testa s smetano in česnom. Vrsta

mladinska turistična stojnica

licitarska stojnica

obiskovalcev pri stojnici je pokazala, da so kuharice dobro opravljale delo, saj se je videlo po zadovoljnih obrazih Irenice in Vesnice.

Kulturni program je bil pester in tudi letošnje leto raznovrsten. Poleg tamburašev in folklornih plescev našega društva, so še nastopili Folklorni ansambel Koleda, Folklorna skupina Oštarija iz Bočne, pevski

Irena, Vesna in Languši

duo Vesna in Marjan iz našega društva. Kot posebni gosti našega proščeja je bila klapa Dalmari iz Maribora, s svojim dalmatinskim repertoarjem. Tudi letos je proščeje vzbudilo velik interes medijev. V predstavitvi proščeja v jutranji oddaji VTV sta sodelovala predsednik društva Matija in Marica Glavaš, oba v narodnih nošah. O samem proščeju sta poročala Naš čas in VTV.

Tako kot prejšnja leta je bil obisk tudi letos zelo številčen. V treh urah, koliko je trajal program, je proščeje obiskalo preko 500 obiskovalcev. Posebej smo bili veseli obiska župana Mestne občine Velenje

gospoda Bojana Kontiča s soprogo in Predsednika Zveze hrvaških društev v Sloveniji gospoda Đanina Kutnjaka s soprogo. Tako kot se spodobi vsa »rodbina« ali nastopajoči so bili deležni kosila. Domači organizatorji in nastopajoči pa so si naredili malo zabavo, saj so bili posebej zadovoljni, da je 4. Međimursko proščeje uspelo.

Vlado, Marica in Dragica pijejo Gvirc

Naslednje 5. Međimursko proščeje bo v letu, ko Kulturno društvo Međimurje proslavlja 20. obletnico obstoja in bo organizator 6. Sabora hrvaške kulture v Sloveniji.

»Zato draga rodbina pozvani ste na 5. Međimursko proščeje v Veleje«

naša plesna skupina

naši gostje-plesna skupina oštarija iz Bočne

Folklorna skupina Koleda vsakoletni naši gostje

Župan MOV nas vedno obišče

klapa DALMARI iz Maribora

Peti sabor hrvaške kulture v Sloveniji - Koper

Tekst: Matija Blagus
Slike: Marko Glavaš

Organizator ovogodišnjeg, već petog Sabora hrvatske kulture u Sloveniji održanog 18. lipnja ove godine, bilo je Hrvatsko kulturno društvo "Istra" iz Pirana. Sabor je održan u Kopru.

Kod tako široke organizacije, te veoma važne i zahtjevne organizacije, sigurno ima organizacijsku i važnu ulogu Savez hrvatskih društava u Sloveniji. Tako je bilo i ove godine. Datum samog održavanja nije bio najsretnije izabran, jer u to vrijeme elan nastupa kulturnih društava polako pada, približavaju se godišnji odmori. O tome će organizatori sljedećih Sabora morati razmišljati.

Marica Glavaš in predsednik KDM na petem saboru HK

Naše Kulturno društvo kao i za sve dosadašnje nastupe, tako i za ovaj u Kopru, se dobro pripremiло. Budući, da je organizator pripremiо mogućnost predstavljanja sudjelujućih na štandovima, pokazala se dobra strana prikaza naših kulinarskih dobrotа. Standardni program nastupa tamburaša i plesača folklore ove godine bio je smanjen na samo 10 minuta nastupa. U tom vremenu nije se moglo baš puno toga pokazati. Istina je da se nekoliko društava

nije držalo dogovora, pa se opet svečani dio programa protegnuo duboku u noć. Naš štand, plijenio je svojim uređenjem, ponudom slatkih i slanih dobrotа. Zato nije ni čudo da je bio mjesto gdje su se posjetiocі najviše zaustavljali, probali pa čak i hvalili uređenost štanda i naše kuharice. Foto dokumentacija pokazuje tko je sve bio na štandu i kako su naše kuharice predstavljale naše društvo. Kada su tamburaši zasvirali prave naše međimurske, zagorske, slavonske i dalmatinske pjesme, veselju nije bilo kraja. Kao što se vidi, na našem štandu se u dužem razgovoru zadržao dr. Božo Dimnik, časni konzul Republike Hrvatske u Sloveniji, predsjednica Ureda Vlade Hrvatske za Hrvate u inozemstvu, gospođa Dubravka Sverinski, a kao poseban gost se više puta zaustavljao i kušao kolače, Branko Uvodić, daleko poznat kao voditelj serijala Lijepom našom na HRT. Članovi društva sudjelovali su u svim aktivnostima Sabora, svetoj misi, kulturnim nastupima i izložbi slika. Budući da je naše društvo slijedeće godine organizator 6. Sabora, a slavimo i 20. godina rada i osnivanja društva, predsjednik društva iskoristio je tu priliku te posjetiocima na štandu i ostalim prisutnima podijelio prigodne pozivnice za proslavu u Velenju.

Slikovni materijali iz priloga puno više govore o događanjima i atmosferi na 5. Saboru hrvatske kulture u Kopru.

Tako smo se postavili v Kopru

g. Branko Uvodić z našimi pucami

Nastop naših fijolic

Tanburaši na nastopu

Međimurski veseli dečki

Ali so res morali naši tamburaši delno izstopiti iz društva?

Tekst: Matija Blagus

Slike: Marko Glavaš

Ali je res naši tamburaški skupini bilo pretesno v društvu, pa so si morali najti svoj prostor v nekem društvu tujega imena, ali pa jih je sram izvajanja međimurskih pesmi, kar je nekajkrat bilo slišano.

Naj malo povzamem zgodovino nastajanja tamburaške skupine. Neva i pokojni Mile sta z izjemno zagnanostjo in delom postavila temelje folklorni plesni skupini i tamburašem. Res je takratni predsednik ob pomoči nekaterih članov društva uspel zbrati skupino za ples in tamburaše. S slednjimi je Mile imel malo več problema, saj naši člani niso bili teoretično podkovani za samostojni nastop. Zato je Mile povabil nekatere člane iz FS Koleda, da so se pridružili naši skupini. Mile je izredno dobro prirejal međimurske skladbe za splete međimurskih plesov. Tudi plesalci so dobro napredovali seveda s pomočjo

gospe Neve, kar se posebej odražalo na Srečanju folklornih in tamburaških skupin etničnih skupnosti. Redne vaje ob sredah so se prestavile iz omejenih pogojev v starem kinu, v center Nova, kar se je verjetno še bolj pokazalo na kvaliteti. Da bi nekaterim članom tamburaške skupine omogočil boljše in individualne vaje je Mile vpeljal dodatne vaje ob četrtkih v prostorih FS Koleda. Že takrat se je opazila tendenca vadbe tudi drugih melosov, kot so dalmatinski, zagorski, slavonski in drugi. To je bilo dobro, a s tem je vnema izvajanja međimurskega melosa padla samo na vaje pri plesih, kar ni bilo zadosti.

Po smrti Mileta je skupina nekaj časa ostala brez vodje in prireditelja melodij. Po priporočilu nekaterih članov za to vlogo je bil izbran Gorazd Planko, sicer

dober kitarist, vendar s tamburaško glasbo slabo podkovan. Res je skupina napredovala, posebej v »tehničnem« delu izvajanja, v vsebinskem pa ni. Manjkale so priredbe međimurskih pesmi, vodja se ni udeleževal vaj pri plesih. Zato plesna skupina ni bila v stanju pripraviti več kot eden splet letno, sicer pa so v predhodnih letih pripravili dva do tri splete. Po ukrepu vodstva društva z ukinitvijo vodenja skupine gospoda Plankota, se je napredovanje skupine poznalo predvsem na repertoarju ne međimurskih pesmi. Skupina je res pridobila nekaj dobrih priznanj, kot srebrno plaketo na srečanju tamburaških skupin na Ptuju, vendar se repertoar oddaljeval od prvotne zamisli in nalog skupine. Po internem dogovoru znotraj skupine se je ta poimenovala Klinčeci, ter s tem imenom začela tudi samostojno nastopati. O tem vodstvo društva ni bilo seznanjeno, prav tako ne s pristopom k drugemu društvu ter samostojnem koncertu v Šoštanju. Zagotovila nekaterih članov tamburaške skupine, da se takšen pristop ne bo poznal pri nastopih skupine in plesalcev, ne drži, saj nekaj nastopov kaže obratno, razen nastopa na Srečanju etničnih skupin. Izvajanje novih međimurskih pesmi se je izpeljalo na minimum, saj ni

nikogar da bi naredil priredbe, kljub temu da je vodstvo društva organiziralo nekaj izobraževanj članov skupine. S takšnim pristopom nekaterih članov bo imelo društvo probleme pri nadaljni promociji in njegovega osnovnega izročila, a to je ohranitev međimurskih navad, običajev, međimurskega melosa.

Postavlja se vprašanje, kako naprej? Ali res društvo lahko deluje s tako ad hoc skupino, če pa ona vidi sebe v komercialnih nastopih? Ali ni čas za pripravo nove, mlajše skupine? Vzamemo si čas čez poletje, mogoče bo to prineslo kakšen dober predlog?

Sedaj klinčeci, ko so bili še tamburaška skupina KDM-Velenje

Občni zbor članov kulturnega društva Međimurje Velenje

Tekst: Nada Tkalec
Slike: Marko Glavaš

29. februarja tega leta je predsednik društva sklical v mali dvorani Kulturnega doma Velenje Zbor članov društva. Poročila o delu društva so podali: predsednik društva, blagajnik, predsednik Nadzornega odbora in predsednik Častnega razsodišča.

Delovno predsedstvo je vodil Đuro Haramija s člani,

delovno predsedstvo

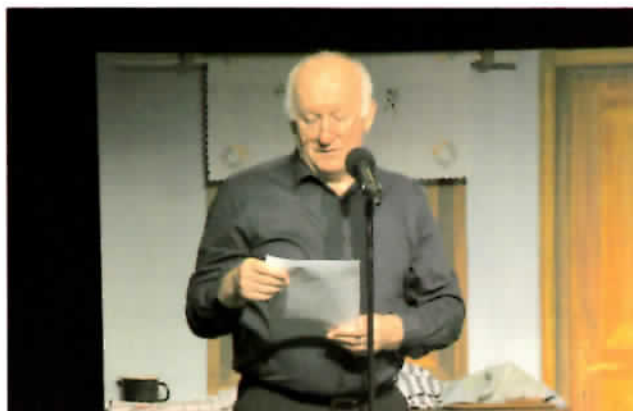
Vanjo Blagus in Mladenom Šopar. Predsednik je v svojem poročilu kronološki podal realizacijo nalog glede na letni plan 2015. Ugotovil je, da so vse naloge društva realizirane. Posebej je opozoril na pridobivanje finančnih sredstev iz virov financiranja MOVelenje, JSKD in Odbora za Hrvate v inozemstvu Vlade R Hrvške. Vsi projekti kateri so vezani na pridobivanja sredstev so realizirani in finančna sredstva so pridobljena. Blagajničarka, Zdenka Novak je v svojem poročilu podala potek finančnega poslovanja skozi celo leto. Iz poročila je razvidno da nismo bili uspešni pri pobiranju članarin, saj jo je plačala slaba polovica članstva. Upravnem odboru je naloženo, da v letu 2016 več naporov vloži pri pobiranju članarine. Predsednica Nadzornega odbora in predsednik Častnega razsodišča nista imela pripombe na delo društva.

Na Zboru je bil kot gost, ki je pozdravil zbor v imenu

Župana in MOV bil podžupan Srečko Korošec. V razpravi o poročilih ni bilo veliko govora, razen pojasnila predsednika društva zakaj tako veliki prenos finančnih sredstev iz leta 2015 v naslednje leto.

Osrednja točka Zbora članov je bil sprejem novega Statuta društva. Član UO Matjaž Pajk je predstavil novi predlog Statuta, katerega so člani soglasno sprejeli. Predsednik društva je podal Plan dela za leto 2016. Pripomb na predlog ni bilo in je ta bil tudi sprejet. Po uspešno izvedenem Zboru članov je nastopila tamburaška skupina. Dramska sekcija je za udeležence Zbora in ostale goste, ki so se kasneje pridružili v dvorani, izvedla svojo prvo delo »Kaj se pripetilo, kaj se dogodilo«. S to dramsko izvedbo bo

skupina nastopila na KAM festivalu v Prelogu aprila meseca.

predsednik poroča...

Naša dramska skupina na Festivalu Kazališnih amatera Međimurja

Tekst: Matija Blagus

Slike: Mladen Šopar

V soboto 9. aprila se je v mestu Prelog v Međimurju odvijal Festival gledališčnih amaterjev Međimurja. Na festival se je prijavilo 24 del iz Međimurja in Slovenije. Festival deluje od 1983 leta. Večina sodelujočih na festivalu so skupine iz kulturnih društev iz Međimurja. Letos so sodelovale tudi tri skupine iz Slovenije in sicer dve iz Ljubljane in naša dramska skupina.

Naša skupina je sodelovala z delom »Kaj se pripetilo, kaj se dogodilo« avtorja Matije Blagusa Đurkanovega v režiji Branke Drk. Glede na to, da smo bili prvič na takem festivalu, je mala trema bila prisotna. Za nastop smo se pripravljali dobro leto z malimi

prekinitvami. Nastopili smo v soboto ob 13. uri kot prvi tega dne. Značilnost za taki nastop je malo število gledalcev. No kljub temu so nas prišli pozdravit in pogledat številni međimurski sorodniki, prijatelji, znanci in sosedje. Vsi so bili presenečeni nad tematiko dela, katero obdeluje pred ohcetno obdobje in dogovarjanje za doto mlade »snehe«.

V tekmovalnem delu nismo bili visoko uvrščeni, smo pa zapustili lepi vtis pri gledalcih. Društvo je organiziralo skupen ogled in obisk, na katerega se je odzvalo malo članov društva. Kako smo se imeli, pokažejo fotografije Šopar Mladena, kateri je pridno fotografiral vse dogodke dneva. V povratku v Velenje smo na GRUNTU naredili malo zakusko in se še skupaj povesečili.

8. redna seja predsedstva Zveze hrvaških društev v Sloveniji na našem GRUNTU

Tekst: Vlatka Blagus

Slike: Marko Glavaš

V ponedeljek 14. marca je predsednik Predsedstva Zveze hrvaških društev v Sloveniji, Đanino Kutnjak sklical 8. redno sejo v Velenju. Osem predsednikov hrvaških društev se je zbralo ob 15. uri v prostorih našega GRUNTA. Vsi prisotni so bili zelo prijetno presenečeni nad našimi prostori. Prisotne je v imenu gostitelja je pozdravil Matija Blagus, predsednik Kulturnega društva Međimurje Velenje.

Predsednik zveze Đanino Kutnjak in naš predsednik KDM

Na seji z obsežnim dnevnim redom so prisotni med drugim obravnavali priprave na 5. Sabor hrvaške kulture v Sloveniji, kateri bo 19. junija v Kopru. Domačin Sabora bo hrvaško društva Istra Piran. Za pogostitev gostov po seji so poskrbele naše kuharice kulinarčne sekcije. Slikovni material katerega je posnel Marko Glavaš prikazuje kako so se gostje počutili pri nas.

člani predsestva ZHDS

Sodelovali smo na Festivalu solzic v Kotljah

Tekst: Đuro Haramija
Slike: Đuro Haramija

V Kotljah in na Ravnah na Koroškem je med 19. in 21. majem potekal 3. Festival solzic, ki je dobil svoj naziv po znani črtici Lovra Kuharja - Prežihovega Voranca. Kaj so solzice? Solzica je koroško poimenovanje za opojno dišečo pomladansko cvetlico šmarnico, po međimursko đurđico. Solzicam

naša glasbena skupina

so organizatorji ob odprtju festivala postavili skulpturo v centru vasi. Niz prireditev v okviru festivala vabi na doživetja in druženja ob glasbi, pesmi, plesu, folklori, kulinariki, literaturi in koroški tržnici. Že lansko leto se je naša glasbena skupina priljubila poslušalcem – gledalcem in sledilo je povabilo na Jesenska srečanja na Prevaljah in na letošnje Solzice. Tudi letos so bili obiskovalci navdušeni nad njihovimi pesmimi. Malo prostega časa pred nastopom so glasbeniki izkoristili za izlet do Ivarčkega jezera pod Uršljo goro in ogled spomenika Prežihovemu Vorancu nad Kotljami.

V okviru festivala se je odvijala tudi prireditev Kotl'jada, na kateri se je osem kulinarčnih ekip pomerilo v pripravi izvirne koroške enolončnice. Naše društvo sta častno zastopala kuharska mojstra Branko in Irena, ki sta z odličnim bogračem, po mnenju obiskovalcev – pokuševalcev, zasedla 2. mesto in za nagrado osvojila izlet v Goriška brda z ogledom kleti Dobrovo. Čestitamo!

Obisk sabora

Tekst: Matija Blagus
Slike: Arhiv sabora RH

V sredo 6 aprila je delegacija Zveze hrvaških društev je obiskala Sabor Republike Hrvaške. Obisk je sledil na povabilo Predsednika Sabora, akademika gospoda Željka Reinera.

Delegacija, katero je vodil Predsednik Zveze hrvaških društev v Sloveniji Đanino Kutnjak, ob njem sta še bila podpredsednik Zveze, Mijo Stanko in član Predsedstva Matija Blagus. Delegacija je predsednika Sabora informirala o delu hrvaških društev v Sloveniji. Predsednika je posebej zanimala situacija glede vloge podane za priznanje hrvaške manjšine v Sloveniji. Predsednik je obljubil, da bo v prihodnje ob srečanju z delegacijami iz Slovenije, to vprašanje na dnevnem redu pogovorov.

obisk sabora

Tekst: Drago Blagus
Slike: Vlado Blagus

MOJ DVAJSETI MARATON

Pred dvajsetimi leti je bila moja odločitev, da se prvič udeležim pol maratona (21 km) v Radencih.

Ni mi bilo lahko; poleg psoriaze sem imel še neprijeten psoriatični artritis.

Priprave za tek so potekale redno vsak teden štiri do pet dni, moj poligon pa je bila steza okrog Velenjskega jezera. Vsak dan sem pretekel od šest do osem kilometrov. V začetku sem del poti prehodil.

Po petih mesecih sem se končno počutil pripravljenega in sem se maja prijavil na Radgonski Maraton treh src, kot član tekaške sekcije Gorenje.

Takrat sem bil eden redkih, če ne edini tekmovalec s to neprijetno boleznijo.

Vzpodbudno vzdušje, ki je bilo prisotno pred tekom in na samem teku me je vzpodbujalo, da sem moj prvi maraton v življenju v celoti pretekel in navdušeno prečkal ciljno črto. Takrat sem bil star 59 let.

Ta moj prvi maraton mi je dal zagon in veselje do tovrstnih podvigov in druženj, zato se še danes, po 20 letih, maratona redno udeležujem.

Letos aprila sem zaradi poslabšanja psoriaze, bolečin in slabega počutja, pristal v bolnici Celje. Tam sem bival celih 46 dni. Med bivanjem me je skrbelo, kaj bo z mojim 20 maratonom. A nisem obupal. S podporo zdravnice Kosirjeve, sem vsak dan treniral s hojo po stopnicah iz pritličja do četrtega nadstropja, kjer se nahaja dermatološki oddelek. Dnevno sem prehodil cca 830 stopnic, tudi okolico bolnice sem dobro spoznal, saj so bili sprehodi v lepem vremenu zelo prijetni. Na ta način sem vzdrževal kondicijsko stanje dovolj zadostno, da sem se odločil, da se udeležim tudi letošnjega, mojega jubilejnega, 20. maratona.

Zelo sem vesel, da mi je tudi letos uspelo premagati vseh 21 tekaških kilometrov po prekrasnem Prekmurju. Pokazal sem, da vsak lahko doseže vse dobre in zdrave cilje, samo ustaviti se ne sme ob prvih ovirah. Imam srečo, da me v mojih športnih aktivnostih v celoti podpirajo vsi člani moje velike družine, najbolj pa mojih osem vnukov in trije pravnuki. Po tistem vem, da jim s tem dajem koristen zgled, ki jim bo pomagal dosegati velike cilje.

Moja želja je, da me volja in kondicija tudi v prihodnjih letih ne bosta zapustili, saj bi rad v svoje 80 leto pritekel maratonsko – kot zmagovalec!

Napisal:

Drago Blagus

Cesta V/1, 3320 Velenje

20. maraton

vse medalje

med tekorn

Vuzem

Tekst: Matija Blagus
Slike: Marko Glavaš

Ak je zima bila predoga, deca smo komaj čakali ka bo došlo pretuletje. Več se nam niti z santama leda po Sratki ni bilo lepo peljati. Čakali smo šteri bo prvi počel bos hoditi, šteri bo našel prvo visibabo, de so gnezda od vran i srak?

Četrdeset dni i noči je moralo prejeti ka je došel vuzem. Saki večer smo molili krunico, majka so vgasnili svetlo, tak da nam nišče ni došel v selo. Ak je bilo kino te večer, unda sam ja molil krunico. Desetine so se skratile i do pet očenašov, samo ka smo čim predik išli v kino. Mislili smo, pak majka neznajo da smo skratili desetino – ti gavžajek jeden, pok si fkanil božeka, so me špotali. Ja pak mislim, da mi je Božek to oprostil, pak smo išli glet filma Ben Hur. Je i tak je došel Velki tjeđen, ili bolje reči fletno se posajknul. Več da smo nabirali cice muce i dreneka za Cvetno nedeljo, je dišalo po vuzmu. V Priloku mi je mama kupila nove sandale, ka bom ji mel k meši na vuzem, a i novo robačo sam dobil, a tak sam štel dobiti nove hlače kakve je imel sosedov

Tonček, ali penez ga ni bilo dosti za to.

Te tjeđen se je ribal pod v hiži, malo bolj se pometel dvor, v štaló smo donesli boljšo slamo pod marho, pajceki so dobili finešo ščavo. Gospodin so več na Cvetno nedeljo rekli, da bomo deca morali dojt i k spovedi. V farni cirvki smo se si zbrali, puce na jedni strani, dečki na drugi, bilo nas je hajdi, koli 150. Gospodin so si seli naprati velkoga oltara, a mi smo sedeli vu klecalam. Puce so došle z jedne strani, dečki z druge. Pokleknul si si blizu gospodina i brže povedal se grehe. Mi ji nismo imali puno, nego gledali smo neštore puce, za štere smo znali kuljko bi morale povedati, pak so bile fletno gotove. Pokoro si brže zmolil, počakali smo do zadnjega, gospodin so rekli, da moramo zmoliti išče jeden Očenaš i unda smo lefko išli dimo. Iz farne cirkve do sela je trebalo iti dobre pol vure, pešice, a mi deca smo išli i dve vure. Bilo je pretuletje, vrbe poleg Kopanca so bile najboljše za zuvanje mrgov. Kakva je samo to bila pesma. A puce, da so bile poleg, navek je bilo nekaj

toplejše, nekak tesno v spodnjem delu tela. Samo da smo se kakve doteknuli, bilo je dosti za te den. Veljki četrtek v cirkvi i meša štera je bila kakti zadnja večerja za nas deco je bila jako špajsna. Zvoni so se zvezali, gospodin so celega oltara razmetali i dimo smo išli navek, zakaj je to tak? Veljki petek se nikaj puno ne delalo, samo ono kaj je trebalo na gruntu. Marho i svije nahraniti, kokoši zaprati i se je bilo tak tiho. Niti popevati se ni smelo. V cirkvu smo išli samo na božji grobek, kušnuli Jezuš na raspelu, se prekržili i stiha po cirkvi vum. Tak je bilo kak na verestovaju, si so bili samo tiho, nekaj stiha govorili, Jezuš je hmrl, vi deca to išče neznate, so nam govorili.

Bogato scifran stol čaka družino od meše

Popodne da je trebalo iti v školo, nismo znali da moramo iti od doma, jer podne se ne zvonilo, zvoni v cirkvi bili so zavezani. Z sosedom lvekom smo išli pogledati v našo cirkvo, i glej stvarno, vože, šterim je zvonar zvonil ni viselo z turna. Bil je post, ne se smelo jesti puno, meso pak pogotovo ne. Majka so skuhali suhe jabuke, slive i hruške i to smo jeli skorom dva dni. Neje bilo teško zdržati, itak smo znali, da bo v nedeljo šunka. Na veljko soboto so mama i majka prepravljali za blagoslov jela, šterega, bomo nesli v cirkvu. Dišalo je po perezih, jejci smo pofarbali z ljukovim gulijem, šteli smo si pokazati šteri bo imel lepše pisanke. Hrena sem navek moral skopati iz zemlje pod ogradam na vrtu. Da ga je mama ribala navek se plakala. Pital sam jo zakaj se mama plačeš? Zato jer je lsusek hmrl, zato se plačem. Kaj je istina sem stopram doznal, da sam ja hrena ribal.

V soboto popodne je bil blagoslov ognja v župni cirkvi. V cirkvi se služila meša, a namesto zvonca, ne se smelo zvoniti, jer so zvoni bili zvezani, miništranti so imeli škrebetalo, šterim so zaškrebetal unda, da bi morali zvoniti. Zvonar je zakuril pred cirkvo ognja v jedni veliki posodi, gospodin so ogenj blagoslovili, a

mi deca smo na tem ognju zakurili gobe, štere smo donesli sobom. Gobe so pomali gorele ili kak so stari ljudi rekli kreserile so se. Z takvo gobo je mama zakurila ogenj v šporhetu na šterm je skuhala šunku i pekli pereci. To je bil posvečeni ogenj.

Zutra je Vuzem, Jezuš je stal od mrtvih, zutra je veliki svetek, od zutra bo na svetu se naj lepše. Tak so govori negda naši starci, a znamo kaj se je negda na te den se pripetilo. V jutro, v nedeljo smo brže nesli korpice z jelom v cirkvu na blagoslov. V korpici je bila šunka, vroči kuruzni kruh, jejci, perez, hren šteri ni bil išče nariban, nešteri so imeli i klobase. Se kaj je bilo v korpici je je značilo nekaj od križnoga pota. Korpica je bila pokrita z jako lepom našitom salvetom. Gospodin so se fletno potrudili ka je meša došla kraju. Sejedno pak smo na kraju meše jako lepo popevali vuzemske pesme, a posebno ono « Uskrsnu, kako je rekao, aleluja » Z beciklinima smo se fletno peljali dimo. Nigdor nebrem zabiti Sabolovo Trezo, sosedo, štera se peljala na biciklinu dimo od meše, i navek je štela biti prva domaj. To je značilo, da boš to leto prvi napravil vsa dela na polju i okoli hiže. Sosea Treza so se tak fletno peljali, bili so oblečeni v svetešnju opravo z tibatom, čiji so krajci leteli po zraku. A mi deca smo ji navek nagojali, tak da su se sosedo jako fejest srdili.

Domaj se pripravil svetešnji stol na šterem je bilo sega kaj smo donesli s posvečaja i išče več. Zmolili smo Očenaš i zahvalili se Bogu, unda pak počeli jesti vuzemska jela. Prvo se moralo pojesti ono jelo kaj je bilo donešeno z posvečaja. Da smo se najeli, mama je počistila stol tak ka niti drobtina ni pala na pod, se je hitila v svetešnji ogenj. Popoldanešji obed je biv isto tak svetešji i se je dišalo po dobri jedači. V zraku je bilo nekaj novega, nekaj svetešnjega, poznalo se je daje došlo pretuletje. Dišel sem na naš vrt, z bosim nogami sem hodil po mladi travi i pod starom ogradam so me kak i navek čakale dišeče fijolice. I denes jih ima moja mama v molitveni knigi.

Pisanice

List "Štrekar" koji je objavilo KD "Međimurje" iz Velenja doista je prekrasna pitoreskna zavičajna slika koju su brojni Međimurci u Velenju saskrili u počast svojeg rodnog kraja. Imajući čast predstavljati Rječnik Murskog Središća u Velenju (što je i u listu lijepo prezentirano i fotografijama i riječju), čuo sam jednu prekrasnu jezičnu opreku od jedne Međimurke koja u umirovljeničkim danima često ide u zavičaj: "Kad kažem "Idem dimo." mislim na Velenje, a "Bil sam domaj." ili "Idem od doma" znači da sam bila u Cirkovljanu ili da idem iz Cirkovljana u Velenje. Gospodin Matija Blagus Đurkanov s velikom je ljubavlju i trudom uredio list, isto kao i što vodi Kulturno društvo Međimuraca u Velenju. Kao što uspoređuje u pogovoru, žica na granici Slovenije i Hrvatske simbol je novih vremena kad se "naši starci već ne zideju na poto pred hižami i pospominaju se o svemu što čini život". Nakon uvodne riječi slijedi intervju sa Zlatkom Kraljićem, međimurskim piscem koji je dobio veliko priznanje Javnega sklada za kulturu Republike Slovenije i čija je umjetnost inspirirana Murom. Nakon toga su izvještaji s različitih kulturnih manifestacija gdje su nastupali Međimurci u Sloveniji: nastup tamburaške skupine na Poljani pri Prevaljah, Likovna kolonija na Suchu, nastup tamburaša na prazniku Krajevne skupnosti u Gorici i Sabor hrvatske kulture u Sloveniji. Lijepo je sjećanje gospodina Blagusa na Sisvete u djetinjstvu. Doista je to nekada bio nekakav drugačiji život, ljudskiji negoli danas, posebice je bio lijep prizor groblja obasjanog od svijeća. Dečki su hosili po groblju i nagledavali puce: groblje je susret živih i mrtvih, nekadašnjeg i budućeg života kojemu je susret budućih mladenaca preduvjet. Nakon toga slijedi izvještaj s proslave Martinja i krštenja mošta.

To je bio pravi praznik za nepce. S izleta po Hrvatskoj izvještava Đuro Haramija (Krapina, Lipik, jasenovac). Na kraju je vrlo koristan prilog o Štrigovi, i to s geografskog, povijesnog i enološkog aspekta. Na zadnjoj stranici su "jubilanti", tj. članovi društva koji su napunili 50, 60 ili 70 let. Za Međimurce u Velenju, a i za sve Međimurce, pravi praznik međimurske reči i duha. Što reći i o prevrijednoj činjenici da je list napisan kajkavskim jezikom!!! Već samo to ovaj list čini prevrijednom kulturološkom činjenicom. Autor, iako nije znanstveni jezikoslovac, izvrsno je pohvatao pravopisna i gramatička pravila pisanja kajkavštinom i to je bolje napravio negoli bi to mnoga ugledna znanstvena pera koja pokušavaju pisati na taj način (na žalost, rijetko). Međimurska kajkavština Goričana izgleda da je (prema riječima Miroslava Krleže koje je uputio Ivi Horvatu) ona "prava", ona "uhu najmilija". Ovaj zavičajni list sadrži sve što bi jedan uzoran zavičajni list trebao imati, a ono što bismo sasvim sigurno htjeli, to je veći broj stranica i veći broj priloga u kojima bi se Međimurci sjećali starih vremena. Vjerujem da bi ih se našlo dosta koji bi htjeli pričati o starim vremenima, ali i o usporedbama starih i novih vremena. Bila bi dobra rubrika "Stare riječi" gdje bi se na jednostavan način opisivali neki stari leksemi: ne samo kao leksikografska činjenica već i neke priče i asocijacije vezane uz tu riječ. Također bi bila poželjna rubrika "Stari običaji i igre".

Uz čestitke uredniku lista, želim mu da nas još mnogo puta obdari ovako vrijednim štivom koje čuva spomen na jednu autohtonu kulturu koja nažalost u vrtlogu svakodnevnog života nestaje.

Čakovec, 10. veljače, 2016.

prof. dr. sc. Đuro Blažeka

Kulinarični kotiček - za prijatelje

Tekst: Vladimir Šafarič

Slike: Vladimir Šafarič

Današnja priloga ni recept ampak zgolj namig, kako se rešiti iz situacije ko dobite nepričakovani obisk, ko imate obisk kateri bi še malo posedel in pokramljal ali kratko malo, ko bi želeli malo razvajati prijatelje. Moj predlog je izpeljan iz italijanske jedi »Bruschette« in jaz sem si dovolil stvar pripraviti malo po svoje.

Sestavine in postopek:

- žemljice narezane v prečni smeri na debelino cca 1 cm (žemljice so boljše če niso popolnoma sveže, jaz jih ponavadi imam narezane in globoko zamrznjene), zložite na plitev pekač obložen s papirjem za peko;
- namažite jih z maslom, cca 1mm debelo;
- naložite drobno narezano kuhano šunko (ali nekaj podobnega);
- potresite z ribanim sirom in origanom;
- pečico segrejte na 200°C (ventilatorsko na 180°C) in pecite cca 10 minut, oziroma dokler se sir ne razlije in lepo zapeče ter žemljice dobijo lep hrustljiv rob;

Servirajte neposredno iz pečice, postrezite hladno pivo in pripravite naslednjo rundo za pečenje!

Dober tek!

Bruschette

Gradovi i općine Međimurja – Općina Nedelišće

Tekst: Vladimir Šafarič

Slike: Wikipedia

Općina Nedelišće nalazi se na sjeverozapadu Hrvatske, u Međimurju, te je u 2001. godini brojilo 11.544 stanovnika. Samo naselje Nedelišće nalazi se na glavnoj prometnici, između Čakovca i Varaždina, 3 km od Čakovca, 13 km od Varaždina. Općinu Nedelišće čine naselja: Nedelišće (centar općine), Pušćine, Kuršanec, Dunjkovec, Pretetinec, Slakovec, Gornji Hrašćan, Macinec, Trnovec, Črečan. U Nedelišću prema popisu stanovništva iz 2011. godine živi 4.320 u 1.433 kućanstva, te je stanovnika nešto manje u odnosu na raniji popis stanovništva. Kroz mjesto prolazi i državna cesta prema međunarodnom cestovnom graničnom prijelazu Trnovec.

Dan općine slavi se na blagdan sv. Vida, 15. lipnja. Proslava Dana općine ima kulturno-glazbeni, zabavni, sportski i gospodarski karakter. U okviru proslava održava se kulturno-

grb Nedelišća

glazbena manifestacija - smotra pod nazivom "Međimurska popevka". Isto tako, u okviru proslave Dana općine 1999. godine prvi put je održan Međimurski sajam poduzetništva MESAP.

U općini djeluju Turistička zajednica općine Nedelišće, Udruga poduzetnika i obrtnika te mnogobrojne udruge građana (sportske, kulturne, vatrogasne, umirovljeničke...). Smatra se da je Nedelišće dobilo naziv po danu nedjelji, odnosno danu kada se štuje Presveto Trojstvo.

Prvi put se ime Nedelišće spominje 1226. godine u darovnici kralja Bele IV. Naselje Nedelišće se u srednjem vijeku razvilo kao trgovište (oppidum) sa sajmovima i obrtnicima te postalo gospodarsko, a neko je vrijeme bilo i kulturno središte Međimurja.

jezero Gornji Kursanec

Povijest Nedelišća

Smatra se da je Nedelišće dobilo naziv po danu nedjelji, odnosno danu kada se štuje Presveto Trojstvo. Prvi put se ime Nedelišće spominje 1226. godine u darovnici kralja Bele IV. Naselje Nedelišće se u srednjem vijeku razvilo kao trgovište (oppidum) sa sajmovima i obrtnicima te postalo gospodarsko, a neko je vrijeme bilo i kulturno središte Međimurja. Oko crkve u Nedelišću bilo je trgovišno podgrađe, gdje su živjeli kmetovi, razni zanatlije, trgovci i drugi poduzetnici. Mjesto je imalo određene sajmišne povlastice, koje su bile važne za život oppiduma, a već 1498. godine u Nedelišću je otvorena i znamenita carinarnica ili tridesetnica. U 15. i 16. stoljeću Nedelišće bilježi značajan demografski i gospodarski uspon, posebice u vrijeme Zrinskih (od 1546. do 1691. g.). U to je doba Nedelišće izraslo u jednu od središnjih međimurskih naseobnih jedinica s važnim gospodarskim, upravnim i kulturnim funkcijama za širu okolicu. U nekim dokumentima iz 15. stoljeća Nedelišće se vodi i kao grad (Civitatis Nedelicensis). Na jednom od tih dokumenata nalazi se i prvi poznati pečat oppiduma, odnosno civitatisa Nedelišća. Na pečatu se nalazi Presveto Trojstvo. U Nedelišću je u

crkva Nedelišće

vrijeme Zrinskih djelovala jedna od prvih hrvatskih tiskara (od 1570. do 1586. godine), u kojoj je 1574. godine tiskan "Decretum" Ivana Pergošića (prijevod Verboczyjeva "Tripartituma"), najstarija hrvatska kajkavska knjiga. U hrvatskoj književnosti poznata su imena nedelišćanskog svećenika i pisca Mihalja Šimunića te Jurja Križanića, župnika u Nedelišću i kasnije u Varaždinu, te poznatog vojskovođu. Juraj Križanić poginuo je 12. rujna 1683. godine u redovima poljske vojske prilikom opsade Beča.

Začeci obrazovanja vezani su uz djelovanje Crkve. Školstvo se počelo razvijati u 17. stoljeću (prema pisanim podacima). Prvi dokument o postanku župske škole potječe iz 1660. godine, kada je Međimurjem vladala obitelj Zrinski. Školstvo se organizirano počinje širiti u 18. stoljeću.

U Nedelišću djeluje od 1908. godine dobrovoljno vatrogasno društvo, najstarije na području općine Nedelišće. Društvo ima danas ukupno 130 članova, od čega je čak 60 mladih.

tiskarska preša

Izgradnja u Nedelišću

Izgradnja Vatrogasnog doma dovršena je 1939. godine. Nedelišće je 1940. elektrificirano, a električna mreža je rekonstruirana i proširena u razdoblju od 1969. do 1979. godine. Godine 1949. dovršena je izgradnja Doma kulture, koji je devedesetih godina bio adaptiran u okupljalište mladih. Nakon požara koji je 1998. godine uništio diskoteku u tom objektu, taj će se objekat urediti i dograditi na način da se u prizemlju uredi višenamjenska dvorana s pratećim sadržajima i manjim ugostiteljskim dijelom, a u gornjem dijelu uredit će se prostori za rad udruga. Nova školska zgrada otvorena je 1962. godine, dok je pokraj škole 1986/1987. godine podignuta nova

školska sportska dvorana. Godine 1969. otvorena je zgrada Opskrbnog centra, prvi moderan trgovački centar u tome mjestu. Iste godine u Nedelišću je otvorena prva telefonska centrala i uvedene su prve linije. U razdoblju od 1970. do 1975. godine asfaltirane su sve ulice, a kasnije i sve one novootvorene ulice. Nova poslovno-stambena zgrada izgrađena je 1980/1981. godine u središtu Nedelišća. U njoj se danas nalaze uprava Općine Nedelišće, vijećnica - vjenčaoana, zdravstvene ambulante, pošta, banka i nekoliko stanova. Uz nju postavljeno je spomen obilježje braniteljima domovine Hrvatske 1991.-1995., kao i spomen ploča poginulima u Domovinskom ratu. Tih godina uvedena je i telefonska mreža, a već 1983/1984. izgrađen je vodovod. Godine 1989. otvorena je zgrada novog Dječjeg vrtića «Zvončić». Potkraj osamdesetih godina Nedelišće je i plinificirano. Početkom devedesetih godina obnavljana je župna crkva, uvedena je kabelska televizija, a započeo je i redoviti odvoz otpada. Potkraj devedesetih godina napravljeni su projekti za uvođenje kanalizacije te se počelo s realiziranjem izgradnje sustava kanalizacije koji je dovršen u jesen 2006.

Nedelišće danas

Danas u Nedelišću djeluje osmogodišnja osnovna škola. Uz školu je uređena sportska školska dvorana. Izgrađen je i dječji vrtić. U Nedelišću je sjedište Općine, kao i većine općinskih udruga i društava. U naselju su smještene zdravstvene ambulante, ljekarna, banka, pošta, mnogobrojne trgovine i ugostiteljski objekti, mjenjačnica te niz drugih gospodarskih subjekata. U Nedelišću se nalazi sjedište župe Presvetog Trojstva Nedelišće. Na neki način zaštitni znak Nedelišća je tri stoljeća stara platana. Ovo stablo nalazi se u središtu Nedelišća u neposrednoj blizini zgrade Osnovne škole. Platana je zaštićeni spomenik prirode, a pretpostavlja se da je stara oko 300 godina. U donjem dijelu je opseg stabla oko šest i pol metara. Ova vrsta drveća može

rasti još više od 100 godina.

Uz naselje uređena je Gospodarska zona Nedelišće u kojoj su proizvodno-poslovni objekti više tvrtki, a priprema se i uređenje nove Gospodarske zone Goričica uz državnu cestu Nedelišće-Pušćine na površini od 17 hektara.

U radionici Drvotokara Josipa Horvata u Pušćinama nastala je replika tiskarske preše iz 16. stoljeća, na kakvoj se tiskalo u prvoj hrvatskoj tiskari u Nedelišću. Uz prethodnu najavu Turistička zajednica Općine Nedelišće organizira razgled tiskarske preše, čija se ilustracija nalazi i na grbu Općine Nedelišće.

U mjestu djeluju DVD Nedelišće, Karate klub Nedelišće i Karate klub "Globus", Nogometni klub Nedelišće, Atletski klub Nedelišće, Košarkaški klub Nedelišće, Lovačko društvo "Fazan" Nedelišće, Školski sportski klub "Pume", KUU Seljačka sloga Nedelišće sa tamburaškim sastavom, Mažoretkinje Nedelišće, Puhački orkestar Nedelišće, Udruga uzgajivača malih životinja Nedelišće, itd. Nedelišće je prepoznatljivo po mnogobrojnim ugostiteljskim objektima, a u njemu djeluje više desetaka uspješnih poduzetnika. U Nedelišću se održava tradicionalna

Mesap

smotra "Međimurske popevke", a posebno značajno za razvoj regionalnog gospodarstva je održavanje Međimorskog sajma poduzetništva, koji se u lipnju održava od 1999. godine.

U sjevernom dijelu Nedelišća izgrađena je sajamska dvorana Mesapa d.o.o. Na prostoru nekadašnjeg nogometnog igrališta izgrađena je građevina Sportsko-gimnastičkog centra Aton Nedelišće, koji je proglašen nacionalnim gimnastičkim centrom. Uz posebnu gimnastičku dvoranu, u kojoj vježbaju srebrni hrvatski gimnastički olimpijac Filip Ude i osvajačica više međudržavnih gimnastičkih natjecanja Tijana Tkalcic, tu je i velika sportska dvorana u kojoj se održavaju prigodni koncerti i druge zabavne manifestacije.

gimnastičko natjecanje

Do Atona uređeni su teniski tereni, a nastavno je uređen Sportsko-rekreativni centar Trate s novim nogometnim igralištem, atletskom stazom, svlačionicama i pratećim sadržajima.

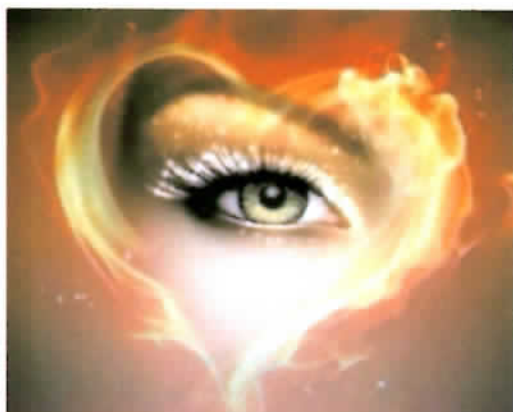
Prilog pripremio po navodima iz Wikipedije i službenih stranica Općine Nedelišće: V.

Energije naših življenj in radiostezija

Tekst: Matija Blagus
Slike: Wikipedia

Cehmeštri so ponovno pokazali, da imajo veliko znanja, modrosti in uporabnih izkušenj. V ponedeljek 4.4.2016 smo se zbrali v našem Gruntu in z radovednostjo poslušali predavanje Blagus Vladimira, radiostezista, inženirja in inovatorja. Tema srečanja: kako prepoznati in ravnati z Energijami naših življenj.

Izvedeli smo, da trdne snovi v resnici ni, vsi mi in vse okoli nas je praznina, napolnjena z energijo, ki nenehno kroži, vibrira in se pretaka. Začetka in konca ni. Obkroženi smo z mnogimi Energijami, ki vsak moment vstopajo v naše telo, čutila, misli in dušo. Vsaka energija prinese s sabo svojo informacijo. Ste se kdaj vprašali, ali so vse

energija

te prihajajoče informacije dobre za vas? Npr. ko ponoči spite, okoli vaše postelje pa vibrira zelo moteča informacija, izhajajoča iz električne napeljave v zidu ali lučke ob vzglavju. Se zavedate, da bo v nekaj letih ta motnja sprožila odziv v telesu, ki ga boste žal prepoznali kot bolezen?

Obdelali smo vprašanja:

- Zakaj so ljudje v Međimurju in drugod včasih molili pred obroki in s tem delali dobro celi družini?
- Kaj je zdravo, krepčilno spanje in kako si čez dan napolnimo osebne akumulatorje energije?

Veliko slišanih odgovorov in napotkov je bilo v nasprotju z običajnimi navadami in prepričanji. Če želimo postati mirna, srečna in zdrava oseba, se moramo marsičesa, kar smo mislili dosedaj, odučiti, pozabiti in vase naseliti nov pogled. Energije so kot promet. Obstaja veliko vrst prevoza in plovod so določena pravila, ki jih moramo poznati za varno vožnjo. Enako je za dobro ravnanje z raznovrstnimi življenjskimi energijami potrebno poznavanje energijskih pravil, ki so kot nevidni prometni znaki. Če jih poznamo, razumemo in upoštevamo, je naša »vožnja« skozi življenje, udobna, prijetna, varna in navdihujoča.

Odšli smo prebujeni, polni novih spoznanj in z še več novimi vprašanji: Ali ravnam prav? Kaj je dobro zame? Vendar z zavedanjem, da to znanje obstaja. In da vedno lahko poiščemo nekoga, ki nam bo dal pravi odgovor.

Mandala

Kaj nas še čaka

Tekst: Matija Blagus

Slike: Arhiv in internet

V novembru bo Krst vina na Martinovo.

Škof Martin je pokrstil mošt v vino

Ceh meštri – v oktobru nekaj posebnega na kulturnem področju.

Ceh meštri

Koline

V decembru bomo imeli kolinje.

Najava dogodka

20. maj 2017

6. Sabor hrvaške kulture v Sloveniji in
20. let Kulturnega društva Međimurje
Velenje

Organizator:
Zveza hrvaških društev v Sloveniji in
Kulturno društvo Međimurje Velenje

Vabljeni

Jubilanti 2016

Tekst: Nada Tkalec
Slike: Paul Downey

V rubriki JUBILANTI 2015, objavljeni v številki 11, december 2015, je prišlo do tiskarskega škrate. Jubilant g. Franjo HARAMIJA, ki je praznoval 80 let, je bil zgrešen v seznamu jubilarov 2015. Za napako se iskreno opravičujem.

50 let

Marko GLAVAŠ
Ivanka LUKAČIČ
Zdenka NOVAK
Nada ŠPOLJAR
Marina VIVOD

60 let

Nada BLAGUS
Vesna KELC
Jože KEPE
Nada MARDETKO
Ljubica PETRIC

70 let

Marjana NOVAK

80 let

Đuro HRANJEC
Franjo HARAMIJA (leta 2015)

"Vse najbolje!"

ŠTREKAR - Glasilo KD "MEĐIMURJE" Velenje
Izdajatelj: KD "MEĐIMURJE" Velenje, Jerihova cesta 1, 3320 Velenje
Matična številka 1053752, davčna številka 15597156, TRR 0242 60053785579 pri NLB Velenje
ISSN: 2463-8048
Povezave: <http://www.kdm.si>, e-mail: info@kdm.si
Glavni in odgovorni urednik: Matija Blagus
Uredniški odbor: Marija Kemec, Željko Kalšan, Vladimir Šafarić
Tehnični urednik: Kristijan Tkalec
Tisk: EUROGRAF d.o.o. Velenje, naklada 200 izvodov.